

Răsăritul nostru

UNICUL ORGAN SURDO-PEDAGOGIC DIN ȚARĂ

Dir : V. D. -LEORDA — Redacția și administrația :
Calea 13 Septembrie Nr. 221 — București

Apare lunar

Abonament pe an Lei 24.000.—Pentru Instituții Lei 500.000

ELEGIE

Intru pomenirea publicistei
Ileana Dr. Magazin.

Să sune rugăciunea 'n sbor
In frigul liniștit din zare,
Să strige — adânc al vostru dor
Cu-atâtea zile călătoare..

Un singur drum se strânge'n noi:
E pururi neschimbat—sub scânduri
De fulgeră lumina'n foi
Ori vântul fulgărește 'n gânduri!

Din ceasul 'n care am plecat
Cu geamul înțepat de ploaie,
Un clopot bate ne'ncetat:
Vreo arpa bate 'n odaie?!

E somnul meu, Sunt clipe reci
Când preainalt ceru-i pe cruce,
Când dorul vostru 'n veci de veci
Odihna 'n flori stă s'o usuce.

E noapte iar în cimitir...
Pe zid foșnește veșnicia,
Intinde luna coviltir
Groparii 'și cântă hârnicia!

Pe galbenul acoperiș
De frunze moarte sau coroane,
Tășnește viu un treieris
De greieri: parc'ar fi miroane!

O apă cântă'n ușa mea
Cu pacea care mă'nconjoară...
E toamnă? Iarnă? Cade nea?
Să-mi spuneți! Poate-o nimeră
sboară!

Afară-i totul pentru voi:
Când pomii's îmbrăcați în floare
Și lin talanga dela oi
Se-aude 'n asfințit de soare...

Iar spicele ca lacrimi vii
Sclipeșc d'în vârf nădejdea pâinii
Slăvita'n cântec de copii
Când seara 'și întărită câinii...

O, nu mai plângeți că le știu!
Stropita'n floarea dămineții
Țărâna-i mută în sicriu
In cer e slava, cântul vieții!

I. G.

Surzenia pentru vorbire

de ECAT. BARBU

Există o gândire fără denumiri, fără semnificația întâmplărilor trăite, fără idei exprimate. Când noi arătăm micilor surdo-muți, de 7 ani, nasturi, foițe, zaruri și alte obiecte de diferite mărimi, culori și forme, ei ordonează foarte corect ce se predă după asemănarea și apartenența lor. Tot astfel pun fără greș pozițoare cu cățele, pasărele, florile și a... înainte ca ei să le cunoască numele. Cuțite, furcuțe, linguri, săpunuri, pieptene și altele care erau amestecate într-o cutie, ei le-au grupat foarte corect după întrebuintărea lor și le-au pus laolaltă după relația ce există între ele.

Așa dar copilul s.-mut posedă un raport cu trăirile gândite înainte de a învăța să vorbească. El întrebuintează corect chiar înainte de a veni la școală. Înțelegerea relațiilor este legată de fapta văzută și intuită, dedusă din întâmplare și extrasă din ea. Ca la micii s.-muți astfel era relația între gândire și vorbire și la cei răniți la creier.

Leziunile în lobul temporal pot să zdrobnească înțelegerea numelor, găsirea lor, denumirea ce se dă lucruri-

lor, dar nu împiedică gândirea, reprezentarea, observarea faptelor.

Dacă rănirea s'a produs în lobii principali posteriori, deranjările se găsesc mai ales în semnificația faptelor din domeniul vederii.

Dar vorbirea și gândirea, fără a fi una, nu stau oare într'un rodnic schimb de influență?

Învățătorul K. fiind rănit la creier a pierdut memoria cuvântului, cunoștințele lui de limbă engleză, franceză, gramatică și multe poezii pe care le știa mai înainte. Prin aceasta a pierdut doar o parte din viața lui spirituală. Așa dar, nu există noțiuni abstracte fără cunoașterea cuvintelor. Cu toate că Bühler a dovedit că există o conștiință care nu se sprijină pe cuvinte, dar și contrariul este adevărat că nu putem să ajungem la o reprezentare și nici nu putem să ne folosim de ea fără cuvântul respectiv.

Când cineva are o memorie slabă pentru numiri, slăbiciunea aceasta se referă numai la ideile abstracte.

Observările au dovedit că gândirea și vorbirea nu sunt una și aceeași și că

nu există o memorie generală și o gândire generală deci nu este o inteligență generală.

Totdeauna au existat domenii deosebite ale sufletului, moștenite sau câștigate, prin care s'a diferențiat gradul de inteligență al copiilor. (Cum rezultă din examinările în acest scop, la copii și la adulți). Dacă de ex. un jucător de șah se exercită adesea, devine din ce în ce mai priceput și mai inteligent la șah, dar această inteligență nu-i folosește deloc în ocupația lui de comerciant, profesor, medic, etc. (Principiul este valabil și invers). Wundt prețuiește mult pe Herbart care a dus lupta împotriva unei memorii și inteligențe generale, devenind prin aceasta, fondatorul psihologiei de azi.

Ophiua pedagogică a fost liberată prin Herbart și prin urmașii săi, de o concepție vătămătoare.

Nu se mai fac acum exerciții generale de memorie și de gândire, cum se făcea până acum, în școli. Nu se mai învață pe-de-rost pentru întărirea gândirii, etc., ci se urmărește mai mult dezvoltarea spirituală.

Principiile expuse până acum, asupra surdității la creier, sunt de remarcă următoarele idei fundamentale:

Creierul este baza vieții spirituale și purtătorul ei. Senzațiile trec prin centrii sensitivi la diferitele celule de memorie unde sunt fixate. Ca să se desvolte mai mult viața spirituală, centrii sensitivi, celulele de memorie ca și fibrele nervoase de comunicație trebuie să fie bine nutrite, sănătoase, și să se influențeze reciproc.

De acest schimb de influențe depinde activitatea atenției și dirijarea mușchilor de atenție. Provocarea atenției e legată de centre precise ale creierului.

Incordarea mușchilor de atenție o trăim când tragem cu urechea, privim spre ce ne interesează etc.

Activitatea atenției se îndreaptă numai asupra unui subiect, are însă putință să sară ca fulgerul asupra celuilalt. Asta se întâmplă de ex. la cei cu auzul greu care în același timp se uită și ascultă.

În aceasta constă așa numita măr-gintire a conștiinței. La surdomuși atenția auditivă lipsește.

După cum am spus, există o surzenia a urechii și o surzenie la creier.

Putem deosebi următoarele feluri de surzenia la creier.

I. Surzenia pentru șgomote. Șgomotele nu mai pot fi aperate. (Câmpul 52 deranjat).

II. Surzenia pentru sensul șgomotelor. Șgomotele sunt bine auzite dar nu pot fi raportate la obiectele care le produc. Legătura între imaginea sonoră și cea vizuală este întreruptă. (Câmpul 20 deranjat).

III. Surzenia pentru ton. Lipsa tonului izolat sau a tuturor tonurilor, lacune și insule de tonuri în succesiunea lor urcătoare. (Câmpul 41 deranjat).

IV. Surzenia pentru succesiunea de sunete-melodie. Tonurile izolate se aud dar nu pot fi înțelese împreună ca o conformație de tonuri. În unele cazuri melodia este recunoscută după baterea ritmului. (Câmpul 22 deranjat).

V. Surzenia pentru sensul muzicii. Melodia este apercuptă și chiar poate fi cântată după auz, dar vorbele cântecului nu pot fi amintite iar cântecul nu este recunoscut. (Câmpul 20 deranjat).

(Va urma)

INFORMAȚII

Noul comitet al Soc. de S. M. se compune din d. V. D. Leorda președinte; Dr. Predescu-Rion președinte de onoare; Nicolae Vasiliu și Mihail Athis vice președinte; Gh. Filotti secretar general; Anton Kratovil casier; Ernest Săvescu bibliotecar; D-nele Maria Cristescu și Leontina Ștefănescu; d-nii: V. Trandafiropol; Bruno Ilinschi; Nicolae Dumitru, Matei Ion, Decu Vasile, consilieri; Aristide Aliman; C-tin Popescu și Gr. Cimpoiu cenzoși și Crista Dumitrescu supleant.

Sediul Secretariatului Societății de surdomuți din România — persoană juridică și morală, — fondată la 1919, este în calea Rahovei Nr. 21. Aci se primesc înscrieri de membri.

Sediul este deschis în fiecare zi iar orele de birou Marțea, Joi și Sâmbăta dela orele 16—20. Duminica toată ziua dela 9 dim. — 10 seara.

Pe lângă Societatea Surdomuților funcționează 2 cluburi: Sportiv și turistic.

Cel sportiv este afiliat la comitetul Internațional al Sporturilor tăcute cu sediul la Liege, Belgia. Acest comitet — cel mai înalt tor al sportului tăcut — organizează din 4 în 4 ani reuniuni olimpice de mare amploare în care participă cluburile sportive ale surdomuților ale diferitelor națiuni membre și cu cotizația la zi.

Între sportivi surdomuți se dispută football, altetism, ciclism, innotaj, tenis, tir etc., afară de box-ul.

Cea de-a VI-a Olimpiadă are loc în vara 1949 la Copenhaga, cea de a V-a Olimpiadă a avut loc în August 1939 la Stockholm unde și Clubul sportiv român a participat pentru prima oară.

În vederea acestei viitoare olimpiade se fac de pe acum antrenarea sportivilor ce vor fi selecționați dintre cei mai buni jucători.

Cel turistic organizează excursii în țară și chiar peste graniță, între cei ce nu practică sportul; majoritatea o formează sexul slab.

La Praga, Clubul Sportiv al surdo-muților cehoslovac împlinind 25 ani dela înființarea ei, va organiza în August 1947 o mare Serbare Sportivă jubiliară unde și Clubul sportiv român a fost invitat la un math oficial.

V. OCUPAȚIA PARINȚILOR CU COPIII SMUȚI. STAREA NEPRIELNICĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC ȘI AL SANATAȚII, DREPT CAUZE ALE SURDOMUȚENIEI

În general trebuie spus că viața familială a smuților e de cele mai multe ori foarte mizeră. Copiii se întorc în institut cu păcuși, cu exeme și foarte adesea părinții sunt alcoolici.

În privința ocupației, cei mai mulți dintre ei lucrează din greu și adeseori mama muncește chiar în timpul sarcinii.

După felul de ocupație, procentul cel mai mare de smuți îl dau muncitorii manuali și mai ales populația agricolă.

Aici ar avea un rol curativ asistența socială care astăzi este mai activă în oraș decât la țară.

Dar ocupația părinților nu presupune numai sărăcie. Aceasta s'a constatat după o tabelă de impozite.

Totuși, surzenia nu este determinată numai de o singură împrejurare ci toate condițiile neprielnice de viață o favorizează și o desvoltă.

VI. REPARTIZAREA PE SEXE

În general se știe că sunt mai mulți băieți surdomuți decât fete.

Care sunt cauzele?

În primul rând băieții se îmbolnăvesc mai ușor în prima copilărie, decât fetele.

Știința eredității explică aceasta prin faptul că în embrion, băieții se nasc dintr'o singură celulă iar fetele din două.

A doua cauză provine dintr'o inexactă numărare a smuților.

Băieții cari trebuie pregătiți mai bine pentru viață sunt aduși la institute și sunt la îndemâna recensătorilor, pe când cele mai multe fete sunt mute rămân acasă și un mare număr dintre ele n'au fost trecute în recensământ.

Acelaș lucru se poate spune și pentru surdomuții slabi de minte.

VII. REPARTIZAREA PE VARSTE ȘI DURATA VIETII

În cursul anilor s'a constatat o diferență în numărul s. muților. Uneori era un număr mai mare iar alteori, cu mult mai mic. Aceasta s'ar explica prin frecvența epidemiilor.

Relativ la durata vieții, trebuie spus că surdomuții trăiesc mai puțin decât cei cu auz. Explicația constă în faptul că surzenia este simptomul unei degenerări și este în legătură cu multe alte defecte ale individului născut.

C. MERSUL ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂMANTULUI DURATA

Dintre cei anchetați în Elveția, 44,1% surdomuți primiseră o instrucție de 8 ani și mai mult așa dar o instrucție îndestulătoare.

28,1% n'aveau nici o instrucție de surdomuți.

SURDO-MUȚII ca membri ai societății

de ECAT. BARBU

Dintre copiii aflați în institute, fiecare a fost trimis la institutul potrivit aptitudinilor sale pentru slabă dotație, bine dotați, etc., întrucât aceste institute sunt în legătură cecează părinților siguranța că copilul lor va fi repartizat unde este mai nimerit. În cele mai multe cazuri, dacă părinții se mutau, lăsau copiii în institutul unde au început ceea ce dovedește încrederea lor în acel institut.

E drept că un mare număr de elevi nu primiseră un învățământ îndestulător dar mai mult de jumătate dintre aceștia învățaseră sau într'o școală primară sau fuseseră instruiți în particular, afară de aceia cari n'au putut să învețe din cauză de boală.

II. CAZURI DE LIMITA

Dintre 669 cazuri anchetate, 183 de surdomuți nu primiseră niciun învățământ potrivit, deci un număr foarte mare.

Dacă examinăm cazurile acestea, se dovedește că între ei sunt copii foarte diferit dotați 50—60 dintre aceștia au trecut prin școala primară până în cl. IX-a! O parte a făcut învățământul obligatoriu, în clase de slabi dotați 39 dintre ei, au fost în institute de slabi dotați dar după puțin timp au fost trimiși acasă, deoarece n'au făcut progrese.

Cu toate aceste excepții, numărul de neinstruiți rămâne destul de mare.

a). Cauzele sunt că unii părinți nu se despart ușor de acești copii (pentru teama de cheltuială mare, sau cred că copii vor suferi de dor de acasă etc. sau de rușinea de a-și trimite copiii la institute de slab dotați).

b). Apoi nu se poate exercita obșugăvitatea asupra acestor copii și c). altă cauză este numărul institutelor până la 1895 era prea mic.

În ultimii ani însă, toate aceste obstacole s'au redus foarte mult.

După toate aceste cercetări, s'a ajuns la concluzia că din cei 189 surdomuți fără instrucție, cel puțin 100 ar fi putut să urmeze cu succes un institut de surdomuți astfel: cam jumătate dintre ei, ar fi putut să urmeze un institut de surdomuți normal dotați, să învețe bine să vorbească și să deprindă o meserie iar a doua parte dintre ei, ar fi fost în stare să urmeze un institut de slab dotați.

Rămân cam 70 (din 183) deci 10% din numărul întreg a căror capacitate era nesatisfăcătoare. Aceștia ar fi putut să învețe la un institut (Martin Stift în Erlenbach) să facă ordine în lucruri și apoi de lucrător în vreo întreprindere.

Dar se pune întrebarea dacă aceștia mai fac parte dintre surdomuți.

III. OBSERVARI RELATIV LA SURDOMUȚII ANCHETAȚI, FARA INSTRUCȚIE, INSA CAPABILI DE ÎNVĂȚĂMANT

Dintre cei 183 surdomuți rămași fără învățământ în afară de 100 despre care s'a spus că ar fi putut să urmeze un institut, 59, deci un număr destul de mare, au capacitate foarte bună pentru învățământ.

Dintre ei, 21 au fost constatați complet surzi. Ceilalți 38 au resturi de auz și vorbesc nelămurit până la neînțeles. Unii completează vorbirea lor prin gesturi. Mulți dintre ei au fost în școala primară alții într'un institut de slabi la minte.

Trebue însă accentuat: Cine reține astfel de elevi surzi sau slabi de auz, în școala primară sau într'un institut de slabi la minte comit o gravă greșală, ireparabilă.

Numai un învățământ potrivit surdomuților poate să-i elibereze din cătușele spirituale.

Majoritatea din 59, provin dintr'un mediu țărănesc, deci iarăși o dovadă că țărani nu-și trimit bucuroși copiii la școală întrucât mediul țărănesc le poate da și acestora puțină de hrană.

Dintre cei 59, 44 se află între 20-60 ani; 19, se întrețin singuri iar 25 în parte sau deloc. Pe când, dintre aceștia rămași fără învățământ numai 43% își câștigă existența, dintre cei cu școală 61% au această puțință.

De aci reiese ce mare însemnătate are instruirea surdomuților din punct de vedere economic.

Tot atât cântărește și faptul că ei sunt oameni și că au drept la educație ca și ceilalți. Este o constatare îmbucurătoare că numărul celor capabili de învățământ și rămași fără școală a scăzut mult în ultimul timp.

IV. CUM VORBESC FOȘTII ELEVI

Dintre 669 foști elevi, 99, deci 15% au răspuns la întrebarea „Cum vorbesc acum?” Cu nu sau n'au răspuns deloc.

Restul de 570 arată tabloul următor:

1. 210 au pronunțare rea și un vocabular restrâns.
2. 113 au o exprimare simplă dar într'o oarecare măsură înțeleasă.
3. 96 au o exprimare destul de bună și
4. 151 o vorbire bună și o exprimare corectă.

Grupei I aparțin toți aceia cari au completat chestionarul relativ la pronunțare, după cum urmează: defectuos; greu de înțeles; limbaj simplu și neînțeles; repede dar neclar, întrerupt; puțin; rău; foarte rău; aproape deloc; aproape neînțeles; greu de înțeles; neînțeles.

Cei din grupa II au răspuns în majoritate „vorbire înțeleasă”; „mijlociu înțeleasă” pro-

pozițiuni mici, simple, foarte încet; foarte iritat.

Este evident că nu se poate determina precis o grupă și alta, dar avem astfel o privire generală asupra rezultatelor de învățământ.

Se vede din acestea că numai o treime din foștii elevi vorbesc destul de bine sau bine și acest „bine” din punctul de vedere a unui surd, născut sau devenit și nu din punctul de vedere al unui normal.

Este clar că numărul celor neinstruiți cât și al celor slab dotați influențează foarte mult procentul celor demutizați și îl defavorizează. Dialectul, acolo unde se vorbește influențează iarăși în rău rezultatele învățământului. Astfel exprimarea devine încă mai neclară.

Dacă rezultatele acestea ne înțelegem o tablou întunecat, nu trebuie să uităm că vorbirea cu sunete este ceva cu totul strein unui surdomuț care n'a auzit niciodată aceste sunete și trebui să-și iertăm dacă mulți dintre ei, după ce au părăsit școala se întorc la exprimarea prin gesturi sau la o combinație între vorbire și gesturi.

V. VARSTA ȘCOLARA ȘI PREȘCOLARA

Relativ la vârsta de școală și vârsta preșcolară, o statistică ne arată că numărul școlărilor este foarte mare. Cifra lor mare se explică prin faptul că mulți dintre ei vin mai târziu la școală. Cauzele constau: uneori în neștiința părinților despre institutele existente, alteori în teama lor pentru cheltuială și grija de copii, sau în nepăsare și neglijență.

Mulți se prezintă în mijlocul anului școlar.

Dacă ei sunt întârziați cu 1-2 ani (după 7 ani) ei sunt amânați pentru începutul anului. Dar în multe cazuri, dacă erau mai în vârstă, au fost primiți imediat. Lucrul acesta este în nefavoarea clasei și chiar a lor pentru că rămân totdeauna fără pregătirea de bază, temeinic, deosebit de munca în plus a învățătorului.

Numărul celor prezenți mai târziu este mereu în scădere și se apropie de normal.

VI. NUMĂRUL MARE AL CELOR SLABI DE MINTE

Este remarcabil mai ales în Elveția. Media este 61% deci foarte mare în comparație cu alte state. Unde este posibil, aceștia se repartizează în institute potrivite, separat de ceilalți surdomuți. Numai acolo unde nu sunt institute de slab dotați sunt primiți împreună. S'ar putea obiecta că este greu de stabilit cari surdomuți sunt slabi de minte trei recensăminte consecutive au dovedit totuși numărul mare al celor slab dotați.

Numai Suedia mai are un număr atât de mare de slabi la minte, pe când celelalte state dau un procent mai mic.

(Va urma)